

HRVATSKI SABOR
Odbor za europske poslove

KLASA: 022-03/21-03/114
URBROJ: 6521-31-21-01
Zagreb, 24. studenoga 2021.

D.E.U. br. 21/011

**ODBOR ZA ZAŠTITU OKOLIŠA I
PRIRODE**

Predsjednica Sandra Benčić

**ODBOR ZA POMORSTVO, PROMET I
INFRASTRUKTURU**

Predsjednik Pero Ćosić

Poštovana predsjednice i predsjedniče odbora,

Odbor za europske poslove na temelju članka 154. stavka 1. Poslovnika Hrvatskoga sabora prosljeđuje Odboru za zaštitu okoliša i prirode i Odboru za pomorstvo, promet i infrastrukturu stajalište o dokumentu Europske unije iz Radnog programa za razmatranje stajališta Republike Hrvatske za 2021. godinu:

**Stajalište Republike Hrvatske o
Prijedlogu odluke Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Direktive 2003/87/EZ u
pogledu obavješćivanja o neutralizaciji s obzirom na globalnu tržišnu utemeljenu
mjeru za operatere zrakoplova sa sjedištem u Uniji
COM (2021) 567**

koje je Koordinacija za unutarnju i vanjsku politiku Vlade Republike Hrvatske usvojila Zaključkom KLASA: 022-03/21-07/431, URBROJ: 50301-21/22-21-5 na sjednici održanoj 15. studenoga 2021.

Predmetni Prijedlog odluke Europska komisija objavila je 14. srpnja 2021., u sklopu inicijative „Revizija sustava EU-a za trgovanje emisijama (ETS)“ iz Programa rada Europske komisije za 2021. godinu, te je u tijeku njegovo donošenje u Europskom parlamentu i Vijeću Europske unije.

U skladu s člankom 154. stavkom 2. Poslovnika Hrvatskoga sabora, molim vas da Odboru za europske poslove dostavite mišljenje o Stajalištu Republike Hrvatske najkasnije do 28. siječnja 2022. godine.

S poštovanjem,

PREDSJEDNIK ODBORA
Domagoj Hajduković

U prilogu: - Stajalište Republike Hrvatske o COM (2021) 567
- COM (2021) 567
Na znanje: - INFODOK služba

PRIJEDLOG OKVIRNOG STAJALIŠTA RH

Naziv dokumenta (na hrvatskom i engleskom):

Implementacija CORSIA-e:

Prijedlog odluke Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Direktive 2003/87/EZ u pogledu obavješćivanja o neutralizaciji s obzirom na globalno tržišno utemeljenu mjeru za operatere zrakoplova sa sjedištem u Uniji

CORSIA Implementation:

Proposal for a Decision of the European Parliament and of the Council amending Directive 2003/87/EC as regards the notification of offsetting in respect of a global market-based measure for aircraft operators based in the Union

Brojčana oznaka dokumenta: 2021/0204 (COD) od 14. srpnja 2021. godine

Nadležno TDU za izradu prijedloga stajališta (nositelj izrade stajališta) i ustrojstvena jedinica:

Nadležno tijelo državne uprave: Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture

Ustrojstvena jedinica: Uprava zračnog prometa, elektroničkih komunikacija i pošte

Nadležna služba u MVEP:

Sektor za COREPER I

Nadležna radna skupina Vijeća EU:

Radna skupina za zračni promet

Osnovne sadržajne odredbe prijedloga EU:

Program za neutralizaciju i smanjenje emisija ugljika za međunarodno zrakoplovstvo (engl. *Carbon Offsetting and Reduction Scheme for International Aviation - CORSIA*) Međunarodne organizacije civilnog zrakoplovstva (engl. ICAO) je mehanizam koji se provodi od 2019. godine za praćenje, izvješćivanje i verifikaciju emisija, te bi isti trebao biti tržišno utemeljena mjera koja se primjenjuje na globalnoj razini i kojom se od 1. siječnja 2021. godine određenim jedinicama za neutralizaciju emisija nastoje neutralizirati emisije ugljikova dioksida iz međunarodnog zrakoplovstva koje premašuju fiksnu razinu emisija.

EU namjerava provesti CORSIA-u, uzimajući u obzir razlike između zakonodavstva EU-a i CORSIA-e, o kojima je ICAO obaviješten na temelju Odluke Vijeća (EU) 2018/2027, te način na koji Europski parlament (dalje: EP) i Vijeće izmijene zakonodavstvo Unije. S ciljem

implementacije CORSIA-e u europskog zakonodavstvo, Europska komisija (dalje: EK) je predstavila revidirani Prijedlog direktive o izmjeni Direktive (EU) 2003/87/EZ u pogledu doprinosa zrakoplovstva Unijinom cilju smanjenja emisija na razini cijelog gospodarstva i o pravilnoj provedbi globalno tržišno utemeljene mjere (dalje: Prijedlog direktive, prijedlog je u nadležnosti Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja) kao i Prijedlog odluke o izmjeni Direktive 2003/87/EZ u pogledu obavješćivanja o neutralizaciji s obzirom na globalno tržišno utemeljenu mjeru za operatere zrakoplova sa sjedištem u Uniji (dalje: Prijedlog odluke).

Glavne zakonske izmjene povezanog Prijedloga direktive su, između ostalog, nastavak primjene EU ETS-a u Europi, uz primjenu CORSIA-e, prema potrebi, na letove izvan Europe. Prijedlog direktive omogućuje zračnim prijevoznicima sa sjedištem u EU-u upotrebu odgovarajućih međunarodnih jedinica za ispunjavanje obveze za letove u treće zemlje ili iz trećih zemalja koje primjenjuju CORSIA-u. Kako bi se osiguralo da se provedbom CORSIA-e u EU-u podupiru ciljevi Pariškog sporazuma i daju poticaji za široko sudjelovanje u CORSIA-i, moraju se ispuniti sljedeći uvjeti: jedinice za ispunjavanje obveze moraju potjecati iz država koje su stranke Pariškog sporazuma i sudjeluju u CORSIA-i te se mora izbjegavati dvostruko računanje jedinica.

S druge strane, Prijedlogom odluke uvodi se izmjena pravila o zrakoplovstvu u sustav EU ETS-a kako bi se uvela obavijest država članica zračnim prijevoznicima sa sjedištem u EU-u o neutralizaciji za 2021. godinu u okviru CORSIA-e. Cilj je provesti slanje te obavijesti tako da se administrativno opterećenje nacionalnih tijela i zračnih prijevoznika svede na najmanju moguću mjeru i pruži pravna sigurnost u pogledu neutralizacije koju u okviru CORSIA-e provode zračni prijevoznici sa sjedištem u državama članicama. Zbog velikog smanjenja emisija iz zrakoplovstva tijekom 2020. godine zbog pandemije bolesti COVID-19, Vijeće ICAO-a je na svojoj 220. sjednici u lipnju 2020. odlučilo da bi operateri zrakoplova kao referentnu vrijednost za izračun neutralizacije za razdoblje 2021. – 2023. trebali upotrebljavati emisije iz 2019. godine.

U **članku 1.** Prijedloga odluke, kojim se mijenja članak 12. stavak 6. Direktive 2003/87/EZ, uvodi se pravna obveza za države članice da do 30. studenog 2022. zračne prijevoznike sa sjedištem u EU-u obavijeste o iznosima za neutralizaciju za emisije tijekom 2021. godine. Stoga se ovim prijedlogom predviđa da, nakon što bude jasan iznos dodatne neutralizacije za 2021. godinu, koji će najvjerojatnije biti jednak nuli, države članice to tijekom 2022. priopće zračnim prijevoznicima.

Razlozi za donošenje i pozadina dokumenta:

Europskim zelenim planom EU se nastoji preobraziti u pravednije i prosperitetnije društvo s modernim, konkurentnim gospodarstvom, koje resurse koristi učinkovito i u kojem 2050. neće biti neto emisija stakleničkih plinova i u kojem gospodarski rast neće biti povezan s uporabom resursa. Na razini EU-a emisije CO₂ iz zračnog prometa su 2018. godine činile 3,7 % ukupnih emisija iz gospodarstva ili 15,7% emisija CO₂ iz prometnog sektora. Prije pandemije bolesti COVID-19 Europska organizacija za sigurnost zračne plovidbe (engl.

EUROCONTROL) je predvidjela godišnje povećanje emisija iz europskog zračnog prometa za 53% do 2040. godine u odnosu na 2017. godinu.

U cilju doprinosa zrakoplovstva ciljevima Pariškog sporazuma, treba poduzeti šire globalne mjere. EU je podržala CORSIA-u te surađuje s drugima na poticanju odgovarajućeg sudjelovanja i provedbe u europskom zakonodavstvu. Preispitivanjem EU ETS-a za zrakoplovstvo bi trebalo osigurati da se CORSIA prema potrebi provodi putem EU ETS-a, pri čemu je potrebno osigurati jednako postupanje prema zračnim prijevoznicima. Stoga, u cilju provedbe CORSIA-e, izmjenjuje se Direktiva o ETS-u kojom se između ostalog želi omogućiti nastavak primjene EU ETS-a u Europi, uz primjenu CORSIA-e, prema potrebi na letovima izvan Europe (odnosi se na letove u treće zemlje i iz njih te na letove zračnih prijevoznika iz EU-a između dvije treće zemlje), te se donosi i zaseban Prijedlog odluke prema kojem će države članice obavješćivati zračne prijevoznike sa sjedištem u EU-u o nultoj stopi neutralizacije u okviru CORSIA-e.

Status dokumenta:

U sklopu paketa „Spremni za 55%“ EK je na Radnoj skupini za zračni promet 2. rujna 2021. predstavila zakonodavne prijedloge za implementaciju CORSIA-e u europsko zakonodavstvo. Prvi krug rasprave o Prijedlogu odluke u pogledu obavješćivanja o neutralizaciji održao se na radnoj skupini 30. rujna 2021.

Stajalište RH:

Republika Hrvatska (dalje: RH) nema primjedbi i može podržati Prijedlog odluke u pogledu obavješćivanja o neutralizaciji s obzirom na globalno tržišno utemeljenu mjeru za operatere zrakoplova sa sjedištem u Uniji.

RH od 1. siječnja 2021. godine, kao i ostale države članice EU-a, dobrovoljno sudjeluje u programu CORSIA.

Sporna/otvorena pitanja za RH:

-

Stajališta DČ, EK i Predsjedništva EU:

ES je predložila promjenu datuma nakon kojeg bi trebalo donijeti ovu odluku, točnije umjesto 1. siječnja 2022. predlažu 31. listopada 2022. godine (kao i BE i IT). Kao obrazloženje navode kako će ukupni sektorski faktor rasta (objavljuje engl. ICAO) biti poznat tek tijekom listopada sljedeće godine. Također, predložili su da se u članku 1. stavku (b) nakon izričaja „obuhvaćene Prilogom I.“ doda „i člankom 2. stavkom 3. Delegirane uredbe Komisije 2019/1603“. CZ smatra kako opseg operatora ne odgovara opsegu kako je definirano u Međunarodnim standardima i preporučenim praksama u području zaštite okoliša CORSIA-e (engl. CORSIA SARP) u članku 3 točka 1. Predlažu da se u članku 1. koriste opće odredbe

(formula) iz članka 3. točke 2. CORSIA-e SARP. Kada je riječ o upotrebi održivih zračnih goriva (engl. SAF) podsjećaju kako se u okviru CORSIA-e mogu umanjiti obveze operatora korištenjem SAF-ova, pa ih zanima kada će isto biti preneseno u europsko zakonodavstvo (kao i FI, FR, AT). **DE** još uvijek analizira Prijedlog odluke, ali predlažu brisanje termina „operatori zrakoplova (engl. *aircraft operators*)“ i zamjenu s „operatori aviona (engl. *airplane operators*)“ (podržano od IT). Naime, riječ zrakoplov odnosi se i na helikoptere koji nisu obuhvaćeni CORSIA-om. Nije im jasna referenca u stavku (b) na 1. siječnja 2019. godinu, s obzirom da 2019. godina još uvijek nije odobrena kao referentna godina od strane skupštine ICAO-a (kao i FR, PT). **NL** nije jasno trebaju li države članice zatražiti od svojih prijevoznika ispunjavanje zajedničkog EU ETS/CORSIA predložka izvješća na temelju popisa država sudionica koji će ICAO objavljivati svake godine, odnosno traže od EK-a da im objasni kako će postupak funkcionirati. Naime, prema sadašnjem izričaju člankom 1. nije predviđena pravna osnova koja bi omogućila državama članicama unos traženih podataka u središnji registar ICAO-a. **MT** zanima je li potrebno odrediti razinu neutralizacije već u ovom trenutku? Htjeli bi da tekst bude napisan na općenitiji način. **IT** smatra kako je preuranjeno donositi odluku s obzirom na to da će operateri izvijestiti o svojim emisijama za 2021. godinu tek u ožujku 2022. godine u sklopu godišnjeg izvješća o emisijama. Također, smatraju da postoji kronološka nekompatibilnost s Direktivom o EU ETS-u, s obzirom da se ovaj prijedlog se odnosi na međunarodne letove kao i one s trećim zemljama koji nisu uključeni u područje primjene Direktive o EU ETS (prilog I.).

Sporna/otvorena pitanja za DČ, EK i Predsjedništvo EU:

-

Stav RH o spornim/otvorenim pitanjima DČ, EK i Predsjedništva EU:

-

Postojeće zakonodavstvo RH i potreba njegove izmjene slijedom usvajanja dokumenta:

-

Utjecaj provedbe dokumenta na proračun RH:

-

Bruxelles, 14.7.2021.
COM(2021) 567 final

2021/0204 (COD)

Prijedlog

ODLUKE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

o izmjeni Direktive 2003/87/EZ u pogledu obavješćivanja o neutralizaciji s obzirom na globalnu tržišno utemeljenu mjeru za operatere zrakoplova sa sjedištem u Uniji

OBRAZLOŽENJE

1. KONTEKST PRIJEDLOGA

• Razlozi i ciljevi prijedloga

Ovim se prijedlogom uvodi izmjena pravila o zrakoplovstvu u sustavu Europske unije za trgovanje emisijama (ETS EU-a) kako bi se uvela obavijest država članica zračnim prijevoznicima sa sjedištem u EU-u o neutralizaciji za 2021. u okviru Programa za neutralizaciju i smanjenje emisija ugljika za međunarodno zrakoplovstvo (CORISIA) Međunarodne organizacije civilnog zrakoplovstva (ICAO).

Cilj je provesti slanje te obavijesti tako da se administrativno opterećenje nacionalnih tijela i zračnih prijevoznika svede na najmanju moguću mjeru i pruži pravna sigurnost u pogledu neutralizacije koju u okviru CORISIA-e provode zračni prijevoznici sa sjedištem u državama članicama.

CORISIA je mehanizam za neutralizaciju u okviru kojeg bi zemlje trebale od zračnih prijevoznika sa sjedištem u tim zemljama tražiti da međunarodnim emisijskim jedinicama neutraliziraju emisije CO₂ koje prelaze relevantnu referentnu vrijednost. Zbog pandemije bolesti COVID-19 Vijeće ICAO-a odlučilo je u lipnju 2020. da bi se kao referentna vrijednost za razdoblje 2021.–2023. trebale upotrebljavati emisije iz 2019., a ne prosjek emisija u razdoblju 2019.–2020.¹ U reviziji CORISIA-e 2022. ispitat će se utjecaj pandemije COVID-a 19 na više aspekata CORISIA-e.

EU namjerava provesti CORISIA-u, uzimajući u obzir razlike o kojima je obaviješteno 2018.² i način na koji Europski parlament i Vijeće izmijene zakonodavstvo Unije. Stoga bi zračni prijevoznici sa sjedištem u EU-u trebali predati emisijske jedinice ako je to relevantno radi usklađivanja s neutralizacijom u okviru CORISIA-e s obzirom na njihove emisije za 2021. Kako je predviđeno normama i preporučenim praksama CORISIA-e, države članice EU-a trebale bi do 30. studenoga 2022. izračunati i obavijestiti zračne prijevoznike o njihovoj neutralizaciji emisija za 2021.; nakon toga bi ti zračni prijevoznici do 31. siječnja 2025. trebali otkazati odgovarajući broj emisijskih jedinica.

Zbog pandemije bolesti COVID-19 emisije CO₂ iz zrakoplovstva u okviru ETS-a smanjile su se 2020. za 64 % u odnosu na 2019.³ Europska organizacija za sigurnost zračne plovidbe (Eurocontrol) objavila je u studenome 2020. svoju prognozu za oporavak europskog zrakoplovnog sektora za razdoblje 2020.–2024.⁴ U njoj se opisuje utjecaj pandemije COVID-a 19 na zračni promet. Prema prognozi, čak ni u najoptimističnijem scenariju razine emisija iz

¹ <https://www.icao.int/environmental-protection/CORISIA/Pages/CORISIA-and-Covid-19.aspx>

² Odluka Vijeća (EU) 2018/2027 od 29. studenoga 2018. o stajalištu koje treba zauzeti u ime Europske unije u okviru Međunarodne organizacije civilnog zrakoplovstva u pogledu prvog izdanja Međunarodnih standarda i preporučene prakse u području zaštite okoliša – Program za neutralizaciju i smanjenje emisija ugljika za međunarodno zrakoplovstvo (CORISIA) (SL L 325, 20.12.2018., str. 25.).

³ https://ec.europa.eu/clima/news/emissions-trading-greenhouse-gas-emissions-reduced-2020_en

⁴ <https://www.eurocontrol.int/publication/eurocontrol-five-year-forecast-2020-2024>

2019. ne bi bile postignute prije 2024., dok se u najgorem scenariju povratak na te razine emisija predviđa do 2029.

Iako se u procjenama ne predviđaju zahtjevi za neutralizaciju u okviru CORSIA-e tijekom razdoblja 2021.–2023., u pravu Unije ipak bi trebala postojati pravna obveza za države članice da do 30. studenoga 2022. zračne prijevoznike sa sjedištem u EU-u obavijeste o iznosima neutralizacije za emisije tijekom 2021. S obzirom na prethodno navedene činjenične dokaze o 2020. i prvoj polovini 2021., minimalna je vjerojatnost da će biti zahtjeva za neutralizaciju u okviru CORSIA-e za 2021., a vrlo je mala i za 2022. Stoga se ovim prijedlogom predviđa da, nakon što bude jasan iznos dodatne neutralizacije za 2021., koji će najvjerojatnije biti jednak nuli, države članice to tijekom 2022. priopće zračnim prijevoznicima. Vijeće i Europski parlament trebali bi donijeti ovaj prijedlog nakon što budu poznati podaci o emisijama za 2021., odnosno nakon 1. siječnja 2022.

Isti će se pristup primijeniti i za naredne godine ako još ne budu doneseni relevantni prijedlozi u okviru Paketa za ostvarivanje cilja od 55 % („Fit for 55”).

Obveze zračnih prijevoznika sa sjedištem u EU-u u okviru ETS-a ostaju na snazi u skladu s pravom Unije na temelju Direktive 2003/87/EZ. Te obveze uključuju obvezu praćenja i izvješćivanja o njihovim emisijama, uključujući emisije povezane s letovima između EGP-a i trećih zemalja.

- **Dosljednost s postojećim odredbama politike u tom području**

Revizija pravila ETS-a za zrakoplovstvo sastavni je dio EU-ova Paketa za ostvarivanje cilja od 55 %. Revizija uključuje provedbu CORSIA-e putem Direktive o ETS-u EU-a.

Ovaj je prijedlog jedina izmjena povezana s CORSIA-om koja bi trebala biti na snazi do 30. studenoga 2022. kako bi se do tog datuma moglo obavijestiti o nultoj stopi dodatne neutralizacije.

Ostale izmjene povezane s provedbom CORSIA-e uključuju odredbe o upotrebi međunarodnih emisijskih jedinica za letove izvan EGP-a, obvezama predaje za letove izvan EGP-a, postupanju prema zračnim prijevoznicima sa sjedištem izvan EU-a kad je riječ o letovima izvan Europe, postupanju prema zračnim prijevoznicima sa sjedištem u EU-u kad je riječ o linijama na kojima se CORSIA ne primjenjuje na isti način te području primjene Direktive na letove zračnih prijevoznika sa sjedištem u EU-u između dvije treće zemlje. Te druge izmjene povezane s provedbom CORSIA-e uključene su u širi Prijedlog direktive o izmjeni Direktive 2003/87/EZ u pogledu doprinosa zrakoplovstva Unijinom cilju smanjenja emisija na razini cijeloga gospodarstva i o pravilnoj provedbi globalne tržišno utemeljene mjere.

- **Dosljednost u odnosu na druge politike Unije**

Ovaj je prijedlog vrlo specifičan i ne otvara pitanje dosljednosti s drugim politikama Unije.

2. PRAVNA OSNOVA, SUPSIDIJARNOST I PROPORCIONALNOST

• Pravna osnova

Pravna je osnova ovog prijedloga članak 192. UFEU-a. U skladu s člankom 191. i člankom 192. stavkom 1. UFEU-a Europska unija doprinosi, među ostalim, ostvarenju sljedećih ciljeva: očuvanju, zaštiti i poboljšanju kvalitete okoliša, promicanju mjera na međunarodnoj razini za rješavanje regionalnih, odnosno svjetskih problema okoliša, a osobito borbi protiv klimatskih promjena.

• Supsidijarnost (za neisključivu nadležnost)

Klimatske promjene prekogranični su problem, a djelovanjem EU-a može se djelotvorno nadopuniti i ojačati regionalno, nacionalno i lokalno djelovanje. Djelovanje u području klime trebalo bi se koordinirati na europskoj razini te bi se, kad je to moguće, trebalo olakšati učinkovito djelovanje na globalnoj razini. Djelovanje EU-a opravdano je na temelju supsidijarnosti kako je utvrđeno u članku 5. Ugovora o Europskoj uniji. Od 1992. Europska unija radi na razvoju zajedničkih rješenja i poticanju globalnih mjera za suzbijanje klimatskih promjena. Konkretnije, djelovanjem na razini EU-a omogućit će se troškovno učinkovito ostvarivanje ciljeva smanjenja emisija do 2030. i dugoročnih ciljeva smanjenja emisija te ujedno osigurati pravednost i ekološki integritet. Člancima od 191. do 193. UFEU-a potvrđuju se i određuju nadležnosti EU-a u području klimatskih promjena.

• Proporcionalnost

Ovaj je prijedlog u skladu s načelom proporcionalnosti jer ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje EU-ovih ciljeva troškovno učinkovitog smanjenja emisija stakleničkih plinova uz istodobno osiguravanje pravednosti i ekološkog integriteta.

• Odabir instrumenta

Odluka Parlamenta i Vijeća donesena redovnim zakonodavnim postupkom⁵ smatra se odgovarajućim instrumentom za izmjenu Direktive o ETS-u jer potrebne mjere trebaju poduzeti države članice. Taj je odabir u skladu s presedanima iz triju prethodnih odluka povezanih s ETS-om (Odluka o „odgodi”⁶, Odluka o rezervi za stabilnost tržišta⁷ i prva Odluka o „zaustavljanju sata”⁸).

3. REZULTATI *EX POST* EVALUACIJA, SAVJETOVANJA S DIONICIMA I PROCJENA UČINKA

• *Ex post* evaluacije/provjere primjerenosti postojećeg zakonodavstva

S obzirom na ranu fazu provedbe postojećeg zakonodavstva i, posljedično, ograničenu dostupnost podataka, nije provedena *ex post* evaluacija ni provjera primjerenosti u vezi s prijedlozima.

⁵ Za razliku od akata usmjerenih samo na stajališta u međunarodnim tijelima na temelju članka 218. stavka 9. Ugovora, koji su uključivali samo Vijeće, npr. Odluka Vijeća o obavješćivanju ICAO-a o razlikama.

⁶ Odluka br. 1359/2013/EU o izmjeni Direktive 2003/87/EZ kojom se pojašnjavaju odredbe o vremenskom rasporedu dražbi emisijskih jedinica stakleničkih plinova (SL L 343, 19.12.2013., str. 1.).

⁷ Odluka (EU) 2015/1814 o uspostavi i funkcioniranju rezerve za stabilnost tržišta za sustav trgovanja emisijama stakleničkih plinova Unije i o izmjeni Direktive 2003/87/EZ (SL L 264, 9.10.2015., str. 1.–5.).

⁸ Odluka br. 377/2013/EU o privremenom odstupanju od Direktive 2003/87/EZ o uspostavi sustava trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova unutar Zajednice (SL L 113, 25.4.2013., str. 1.–4.).

- **Savjetovanja s dionicima**

Prema potrebi su provedena savjetovanja s dionicima o opcijama politike za provedbu CORSIA-e putem ETS-a EU-a. Početna procjena učinka ažuriranih pravila ETS-a na zrakoplovstvo objavljena je 3. srpnja 2020. s razdobljem za dostavljanje povratnih informacija do 28. kolovoza 2020., a otvoreno javno savjetovanje provedeno je u obliku internetske ankete od 1. listopada 2020. do 14. siječnja 2021. Rezultati savjetovanja s dionicima sažeto su izneseni u prilogu procjeni učinka priloženoj Prijedlogu direktive o izmjeni Direktive 2003/87/EZ u pogledu doprinosa zrakoplovstva Unijinom cilju smanjenja emisija na razini cijeloga gospodarstva i o pravilnoj provedbi globalne tržišno utemeljene mjere⁹.

- **Procjena učinka**

Ovaj se prijedlog odnosi na obavijesti o neutralizaciji koje šalju države članice i u odnosu na aktualnu situaciju nema utjecaja na okoliš ni gospodarstvo.

U procjeni učinka priloženoj Prijedlogu direktive o izmjeni Direktive 2003/87/EZ u pogledu doprinosa zrakoplovstva Unijinom cilju smanjenja emisija na razini cijeloga gospodarstva i o pravilnoj provedbi globalne tržišno utemeljene mjere procijenjene su opcije politika za provedbu CORSIA-e i povećanje dražbovne prodaje za zrakoplovstvo¹⁰.

- **Temeljna prava**

Ovim se prijedlogom poštuju temeljna prava i načela koja su posebno priznata Poveljom Europske unije o temeljnim pravima. Njime se posebno pridonosi cilju visoke razine zaštite okoliša u skladu s načelom održivog razvoja iz članka 37. Povelje Europske unije o temeljnim pravima¹¹.

4. UTJECAJ NA PRORAČUN

Ovaj prijedlog nema utjecaja na proračun.

5. DRUGI ELEMENTI

- **Planovi provedbe i mehanizmi praćenja, evaluacije i izvješćivanja**

Nacionalna tijela i operateri zrakoplova mogu se koristiti postojećom infrastrukturom za praćenje i izvješćivanje o emisijama operatera zrakoplova. Budući da transakcije nisu predviđene, nisu potrebni dogovori u pogledu registra.

- **Detaljno obrazloženje posebnih odredaba prijedloga**

Članku 12. Direktive 2003/87/EZ dodaje se novi stavak, kojim se nacionalnim tijelima država članica nalaže da dostave obavijest o [najvjerojatnije: nultoj stopi] dodatne neutralizacije za operatere zrakoplova sa sjedištem u EU-u s obzirom na njihove emisije 2021.

Operateri zrakoplova kojima se dostavlja obavijest jesu operateri zrakoplova iz članka 1. Delegirane uredbe Komisije 2019/1603, kojom se prema potrebi provodi CORSIA u pogledu praćenja i izvješćivanja o emisijama.

⁹ SWD [dodati upućivanje]

¹⁰ SWD [dodati upućivanje]

¹¹ SL C 326, 26.10.2012., str. 391.

Prijedlog

ODLUKE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA**o izmjeni Direktive 2003/87/EZ u pogledu obavješćivanja o neutralizaciji s obzirom na globalnu tržišno utemeljenu mjeru za operatere zrakoplova sa sjedištem u Uniji**

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 192. stavak 1.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacрта zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora¹,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija²,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom,

budući da:

- (1) Program za neutralizaciju i smanjenje emisija ugljika za međunarodno zrakoplovstvo (CORSIA) Međunarodne organizacije civilnog zrakoplovstva (ICAO) provodi se od 2019. za praćenje, izvješćivanje i verifikaciju emisija te bi trebao biti tržišno utemeljena mjera koja se primjenjuje na globalnoj razini i kojom se od 1. siječnja 2021. određenim jedinicama za neutralizaciju emisija nastoje neutralizirati emisije ugljikova dioksida iz međunarodnog zrakoplovstva koje premašuju fiksnu razinu emisija.
- (2) Unija namjerava provesti CORSIA-u, uzimajući u obzir razlike između zakonodavstva EU-a i CORSIA-e, o kojima je ICAO obaviješten na temelju Odluke Vijeća (EU) 2018/2027³, te način na koji Europski parlament i Vijeće izmijene zakonodavstvo Unije.
- (3) Delegirana uredba Komisije (EU) 2019/1603⁴ donesena je radi odgovarajuće provedbe pravila CORSIA-e za praćenje, izvješćivanje i verifikaciju emisija iz zrakoplovstva.

¹ SL C [...], [...], p. [...].

² SL C [...], [...], p. [...].

³ Odluka Vijeća (EU) 2018/2027 od 29. studenoga 2018. o stajalištu koje treba zauzeti u ime Europske unije u okviru Međunarodne organizacije civilnog zrakoplovstva u pogledu prvog izdanja Međunarodnih standarda i preporučene prakse u području zaštite okoliša – Program za neutralizaciju i smanjenje emisija ugljika za međunarodno zrakoplovstvo (CORSIA) (SL L 325, 20.12.2018., str. 25.).

⁴ Delegirana uredba Komisije (EU) 2019/1603 od 18. srpnja 2019. o dopuni Direktive 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća u vezi s mjerama koje je donijela Međunarodna organizacija za civilno zrakoplovstvo za praćenje, izvješćivanje i verifikaciju emisija u zrakoplovstvu u svrhu provedbe globalne tržišno utemeljene mjere (SL L 250, 30.9.2019., str. 10.).

Neutralizacija u smislu međunarodnih standarda i preporučenih praksi za CORSIA-u⁵ izračunava se na temelju emisija CO₂ verificiranih u skladu s tom uredbom.

- (4) Zbog velikog smanjenja emisija iz zrakoplovstva tijekom 2020. zbog pandemije bolesti COVID-19 Vijeće ICAO-a na svojoj je 220. sjednici u lipnju 2020. odlučilo da bi operateri zrakoplova kao referentnu vrijednost za izračun neutralizacije za razdoblje 2021.–2023. trebali upotrebljavati emisije iz 2019.
- (5) Emisije iz zrakoplovstva 2021. najvjerojatnije neće premašiti ukupne razine iz 2019. Stoga se očekuje da će operateri zrakoplova za 2021. imati nultu dodatnu neutralizaciju.
- (6) Države članice trebale bi do 30. studenoga 2022. provesti CORSIA-u obavješćivanjem operatera zrakoplova sa sjedištem u tim državama članicama o njihovoj neutralizaciji za 2021.
- (7) S obzirom na to da ciljeve ove Odluke ne mogu dostatno ostvariti države članice, nego se zbog njezina opsega ili učinaka oni na bolji način mogu ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. Ugovora o Europskoj uniji. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Odluka ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tih ciljeva.
- (8) Kako bi se pružila sigurnost u pogledu razine neutralizacije za 2021., ovu bi Odluku trebalo donijeti nakon 1. siječnja 2022., kad bude poznata ukupna razina emisija za 2021.
- (9) Važno je što prije tijekom 2022. pružiti pravnu sigurnost nacionalnim tijelima i operaterima zrakoplova u pogledu neutralizacije u okviru CORSIA-e za 2021. Stoga bi ova Odluka trebala stupiti na snagu bez odgode.
- (10) Direktivu 2003/87/EZ trebalo bi stoga na odgovarajući način izmijeniti,

DONIJELI SU OVU ODLUKU:

Članak 1.

U članku 12. Direktive 2003/87/EZ dodaje se sljedeći stavak 6.:

„6. Države članice do 30. studenoga 2022. obavješćuju operatere zrakoplova da za 2021. imaju [nultu] neutralizaciju u smislu ICAO-ovih međunarodnih standarda i preporučenih praksi u pogledu Programa za zaštitu okoliša za neutralizaciju i smanjenje emisija ugljika za međunarodno zrakoplovstvo. Države članice obavješćuju operatere zrakoplova koji ispunjavaju sljedeće uvjete:

(a) imaju svjedodžbu o sposobnosti zračnog prijevoza koju je izdala država članica ili su registrirani u državi članici, uključujući najudaljenije regije te pridružena i druga područja te države članice;

(b) od 1. siječnja 2019. godišnje proizvode više od 10 000 tona emisija CO₂ iz upotrebe zrakoplova s najvećom certificiranom masom pri uzlijetanju većom od 5 700 kg kojima obavljaju letove obuhvaćene Prilogom I., osim onih koji počinju i završavaju u istoj državi članici (uključujući najudaljenije regije iste države članice).

⁵ Prvo izdanje međunarodnih standarda i preporučenih praksi u području zaštite okoliša – Program za neutralizaciju i smanjenje emisija ugljika za međunarodno zrakoplovstvo (svezak IV. Priloga 16. Čikaškoj konvenciji).

Za potrebe prvog podstavka točke (b) ne uzimaju se u obzir emisije CO₂ iz sljedećih vrsta letova:

- i. državni letovi;
- ii. humanitarni letovi;
- iii. letovi u svrhu pružanja hitne medicinske pomoći;
- iv. vojni letovi;
- v. letovi za gašenje požara.”

Članak 2.

Ova Odluka stupa na snagu sljedećeg dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Sastavljeno u Bruxellesu

*Za Europski parlament
Predsjednik*

*Za Vijeće
Predsjednik*